

ODU-UWEM MMỌN ME NDISIAHA OBUBE?

Jeremiah 2:1-30.

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 393

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Spirit ye nwan-ndọ edọhọ ete, Di. Owo eke onyūn okopde, yak enye ọdọhọ ete, Di. Owo eke itọn asatde, yak enye edi. Owo eke amade, yak edi edibọ mmọn uwem ke ikpikpu” (Eriyarare 22:17).

I Ediomu Akpanikọ Ke Ufọt Abasi Ye Israel

Israel ekenam ediomu mmọ ke erinyime esit, Jeremiah 2:1, 2; Exodus 24:7; Joshua 24:24; 2 Ndidem 11:17; 23:3;

2 Chronicles 15:12.

2 Abasi akanam ediomu ye Abraham ye ubon esie, Jeremiah 2:3; Genesis 17:2-8; Isaiah 54:5; Jeremiah 3:14; Mme Hebrew 8:10.

II Ediomu Emi Misọnọke Ida

1 Abasi onim ediomu Esie, Jeremiah 2:4-7.

2 Mme Jew ebiat ediomu mmọ, Jeremiah 2:7, 8, 20.

3 Abasi ekpe mmọ ubọk ete ekabare esit, Jeremiah 2:9-12.

III Ikpọ Idiọk-Ńkpọ Iba

1 Judah esin Idim-mmọn Uwem, Jeremiah 2:13; Psalm 63:1; Eriyarare 22:17.

2 Judah akabare emek ndisiaha obube eke mikamake mmọn, Jeremiah 2:13; Isaiah 45:20.

IV Utip Idiọk-Ńkpọ Ye Mfiak-Edem

1 Ediduk mmọ ke ufin, isọn mmọ nditak, edifọp obio mmọ ke ikañ, ye nware obio mmọ ekedi mme utip edikpọn Abasi, Jeremiah 2:14-21.

2 Edida “soda” mme “ediwak suọp” nyet idem ikemeke ndimen ubiom-ikpe mmọ mfep, Jeremiah 2:22-24; 13:23; Mme Ńke 28:13.

3 Mmọ eda erinyime esit mmọ enam idiọk-Ńkpọ, Jeremiah 2:25; Deuteronomy 30:19; Joshua 24:15.

4 Ofuri idorenyin ọbọhọ mmọ oto ke ntak mbumek, Jeremiah 2:26-30; Psalm 106:19-21.

SE EKPEPDE EBAÑA

Anditiñ Ntiñ-nnim Ikọ Emi Abasi Okokotde

Jeremiah akamana ke ubon mme oku, edi Abasi okokot enye ete edi anditiñ ntiñ-nnim ikọ, okudi oku. Abasi ke idem Esie ọkọnọ Jeremiah etop ete ada ọsọk ubon Judah. Ikedighe inem-inem etop, koro eketiñ abaña ntañ-mfep mmọ ye nsobo obio mmọ.

Idaha Jeremiah ke mbuk mme Jew ekedi ata isio ye eke Moses. Owo kiet akada nte ubọn usiahatin, enye eken ada nte mfuñ-mfuñ mbubreyo ke ufọt anyan mbukpọn emi ọsọpde ada okoneyo edi. Owo kiet akada ubọhọ ọsọk ikọt esie, onyūn akabare ke idem esie edi andifak ye andida mmọ nwarọ ke ekim ye ndot-ndot itie ufin. Enye eken etiñ udop-udop ikọ eke asańade ye nsobo, onyūn okut ke idem esie ndik unọmọ emi enye eketińde abaña. Ekekot Moses ndinam ọkọsọn utom edisin itiat idak isọn idut emi ediwarọde ada ke idem esie. Jeremiah ndien ada okut nte ebiatde enyūn efehede ekpọn ediye itie emi ekebọpde. Idut Israel ama ọkọri okosim ọyọhọ idaha esie ke eyo Edidem David ye Edidem Solomon ke adańemi enye okokponde ọtọńọde ke Euphrates tutu osim ke Ididuot Inyań; edi idahemi

enye ama akabare ekpři nte emi esibede esuhọ eyedi ñkpọ nte itiat 50 ke ofuri ubom esie, ndien Jeremiah ekenyene ndikut nte enye osopde ofuri-ofuri.

Jeremiah ama ama ikọt esie eti-eti ikonyuñ iyomke ndikut nte ebọde ufen mme edude ke idak ufin, ke ntre enye ama anam ofuri akpanikọ ndiduri mmọ utọñ man ańwam mmọ ndibọhọ ufen eke anade ebet mmọ. Qbọñ ama ebem iso etiñ ọnọ Jeremiah ete ke mmọ idinyimeke ikọ esie. Utu ke oro, mmọ eyekabare eńwana ye enye; edi Qbọñ ama ọńwọñọ ete ke mmọ idikemeke ndikan enye koro Enye ọkọdọhọde ete, “Koro ami ndude ye afo, man nnyaña fi: uyo Jehovah edi emi.”

Akpa Etop Abasi Emi Jeremiah Eketińde

Akpa etop emi Jeremiah akadade ọsọk ikọt esie ọkọtọñọ ye eriti mme nti usen ke Israel. Qbọñ ama eti ini emi Israel ekedọhọde ete, “Nnyin iyenam, inyuñ ikop kpukpru se Jehovah ọdọhọde” (Exodus 24: 7).

Abasi ke ibọrọ ama ọnọ mme utibe eńwọñọ esọk Israel, ndien Abasi akada mme eńwọñọ emi ke mbiet ediomini ndọ. Ediomini ndọ ye mme uńwọñọ esie edi ata edisana ediomini, emi asańade ye edidiọñ etiene owo ke ofuri ini uwem esie ke isọñ. Edieke edade mme ewuhọ ye item emi etode Ikọ Abasi enam ndọ, uwem ye edidiana owo iba oro enyuñ esańade nte Abasi onyimedede, ndọ akabare edi akamba usuń edidiọñ ye odudu.

Abasi ada edisana ye ñtọtọñọ edibọbọ emi owut ata edidiana emi odude ke ufọt Esie ye ikọt Esie. (Kot Nwede Mbon Ephesus 5:25-32). Abasi ọkọdọhọ Israel ete, “Koro ami ñkọdọde mbufo” (Jeremiah 3:14). Israel ñko okonyuñ edi “edisana ikọt Jehovah.” Utọ uforo ke ñkañ Spirit emi ekedi ukem-ukem se Qbọñ akaduakde abańa ikọt Esie: edi mmọ ema ewọñọde ekpọñ enyuñ ebiat edisana akańa mmọ.

Qbọñ ama obup se mmọ ekeikutde Enye emi ekesinde mmọ ewọñọre ekpọñ Enye ebine ikpikpu ñkpọ enyuñ ekabare edi mme okpono-ndem. Mmọ ema efre ete ke edi Jehovah akada mmọ ọwọrọ ke Egypt onyuñ ada mmọ asańa ke Akai Ikọt ebe ndien ada mmọ edisim isọñ emi ọyọhọde ye nti ñkpọ. Ndien ke mmọ ema ekeda isọñ oro enyene, mmọ ekabare esabare enye oto ke idiọk-ñkpọ ye mbubiam. Kpa idem mme oku ye mme ọbọk erọñ ema ekpọñ Abasi, ekebare eda mbubiam ido ukpono-ndem Baal edi; edi Qbọñ osuk eti ete ke mmọ ekesuk edi mbon Abasi ndien obup ete, “Mme ete mbufo ekeikut nso ukwań-ñkpọ ye ami?”

Se Ewetde Ebańa Ikpọ Idiọk-ñkpọ Iba

Mme idiọk-ñkpọ Judah ikedibeke ke enyin Abasi. Ke akpanikọ mmọ ema ediọk eti-eti ke iso Esie tutu mme Heaven ekop mkpa-idem ye ndik. Mbio Judah ema ekpọñ ata Abasi emi ekedide idim mmọñ uwem, enyuñ etibi obube enọ idem mmọ. Kpa ndisiaha obube eke mikamake mmọñ. Owo ekededi ekeme ndifiọk ete ke mbit-mbit mmọñ emi ọwọrọde oto ke obot ọfọn eti-eti akan obube mmọñ emi mifeheke, minyuñ inyeneke inem, edi obube enye emi ikamakekama ndomo mmọñ, koro mmọ ekedi ndisiaha obube.

Se etop emi ọwọrọde otim ańwańa: Abasi ama anam utibe ñkpọ ọnọ mme mmọ emi, edi mmọ ema ekpọñ usuń edidiọñ emi, enyuñ efiak edem ekpọñ akańa mmọ emi akasańade ke ediomini, enyuñ ekpọñ Abasi ofuri-ofuri. Emi ke idemesie, ama ọdiọk ekem, edi, mmọ efiak eyom abasi efen emi edide ndem edian do. Nte emekere ete ke enyene ñkpọ mbubiam mme se isuhọrede owo, emi ọdiọkde akan ndiwoñọre ñkpọñ Abasi emi ema ekeyararede enọ mmọ nte ata Abasi, ñkukure Abasi, ye Andinam kpukpru ñkpọ, ndien ekabare enim mbiet ñkpọ ke itie Esie? Emi ke akpanikọ ekedi “ndisiaha obube” emi mikekemeke ndikama mmọñ.

Ibọrọ Emi Enyenede Nditieni

Unana edinam akpanikọ ke ndikpeme akańa ndọ esiwak ndida mfuhọ ndi ke akpatre. Edi mme mmọ emi ema ekenyene oruk ifiọk emi ikpọñ-ikpọñ etim edidiọñ utuñọ mfuhọ ye ufen emi mmọ esańade ebe ke esit. Nsuana ufọk, ubahare nditọ, unana ete me eka, kpa ye uwot-owo ye ndiyiri idem ñwot, esiwak ndidi utip. Emi ekedi se iketienede Judah. Mmọ ekenyene ndika ñkodu ke itie ufin, isọñ

mmọ ena ndon, efọp mme obio mmọ ke ikañ tutu owo inyuñ iduñke ke esit; kpukpru emi edi se mmọ ekedade enọ idem mmọ koro mmọ ekewoñorede ekpoñ Jehovah Abasi mmọ.

Okposuk edi nte Abasi ọkọtode mmọ nte ata akpan vine, oyọhọ eti mkpasip, mmọ ema ekabare edi idiok eto ye isen vine. Ke ndinam ntem, mmọ ema ekabare enam uduak idem mmọ nte ekikere mmọ ekedide enyuñ edọhọ ete, “Koro mmama isen owo, ndien nyesuk ntiene mmọ.” Ke adaña kpukpru se Abasi akanamde ndikpe ubok, ndidomo ndidemere mmọ, man owut nte mmọ etiede, ke ndiwot nditọ mmọ, mmọ esuk esọhọ eyire ke ndimek idiok-ñkpọ. Ema edoñ mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ etiene mmọ, edi mmọ ikokopke inọ mmọ; utu ke oro, mmọ etuhore mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ oro enyuñ ewot mmọ. Jeremiah, nte anditiñ ntiñ-nnim ikọ, ama okut ediwak ndituhọ oto ke edinam akpanikọ esie ke ndidomo ndisua nnọ mmọ. Ini kiet, ema etop enye esin ke ufok-ñkpokobi ndien akayak esisit enye akpakpa biọñ do onyuñ ọbuhọ ke ntọtunọ mbat emi odude ke esit ukpe oro.

Usen Nnyin Nte Eke Jeremiah

Ke adañemi Jehovah ọnyuñode ese idut America, idut emi eketoñode ke oyọhọ-oyọhọ ido uteñe Abasi, ye ke ewuhọ ye item Ikọ Abasi, idut emi Abasi akadade ediwak ñkpọ ọdiọñ, nnyin ikere mme ini ubiere-ikpe nnyin ikpereke nte eke Judah ke ini Jeremiah eketiñde etop Abasi ọnọ mmọ. Nnyin ikwe nte mme owo enamde edisọi mbiet mfin enyuñ enuhode ekpono mmọ, edi nnyin iduñ ke idut emi ekponode ndem. Mme ndem eyo mfin edi mme ñkpọ uwem emi mme owo ekode enọ idem mmọ: ediyom inemesit, ye mme ñkpọ uwem emi mme owo ekode enọ idem mmọ: ediyom inemesit, ye mme ñkpọ eke mme owo eduode eduk ke esit emi ọkọride ofuk nnen-nnen usuñ edikpono Abasi. Nte owo ikpọdọhọke ite ke emi edi ndiok eyo, ukperedem ini, emi Paul eketiñde abaña ọnọ Timothy ke 2 Ñwed Timothy, Ibuot 3?

“Koro mme owo eyedi mme ama idem, ye mme ama inyene; enyuñ ebure idiok mbure, eseri iseri, esu ñi isu ñi, esọñ ibuot ye ete ye eka, enana esit ekọm, enana ute ñe Abasi,”

“Enana ima uduot owo; enyuñ ebiat uñwọñ; ema ebiari, eyak idiok itọñ akan mmọ ubok, etie obom-obom, enyuñ esua se ifonde;”

“Mmọ edi mme ada owo nnọ mme asua, ye mbon idiok iwuk, ye mbon ñkohore-idem; mmọ ema mbre ekan Abasi;”

“Enyene enyoñ-enyoñ ido ute ñe Abasi, edi isa ñake ñkpọ ye odudu eke odude ke ute ñe Abasi.”

Idaha idiok-ñkpọ, mbukpo ido, mme idiok uwem, edisuhore idaha eti uwem, edi se ikade iso ke edima idut nnyin. Emi anyan ubok owut ini ubiere-ikpe, ndien nnyin imonim ite ke idem ubiere-ikpe ke ekpere.

Nti mme ọkwọrọ-ikọ Abasi mfin enyene ndikwọrọ ukem etop oro Jeremiah ọkọkwọrọde: ubiere-ikpe ke di, tim idem ndisobo ye Abasi fo. Kpa ye oro Abasi osuk edi Abasi mbom, ndien Idim-mmọñ Uwem oro ke osuk ana inwañ. Akpatre ibuot ñwed ke Ñwed Abasi, oyọhọ ufañ esie 17 ọdọhọ ete:

“Spirit ye ñwan-ndọ edọhọ ete, Di. Owo eke onyuñ okopde, yak enye ọdọhọ ete, Di. Owo eke itọñ asatde, yak enye edi. Owo eke amade, yak edi edibọ mmọñ uwem ke ikpikpu.” Ndien ke oyọhọ ufañ esie edip:

“Anditiñ ikọ emi ete, ke akpanikọ, mmọñ ndedi iwiwa. Amen. Di Ọbọñ Jesus.”

MME MBUME

1. Nso idi ntak emi Jeremiah akanamde utom nte Anditiñ ntiñ-nnim ikọ?
2. Nso ikpekedi idaha utom esie nte emana esie ekedide?
3. Tiñ wut mme idaha iba ke akpa etop emi Oboñ ọkọdọnde Jeremiah nditiñ.
4. Tiñ ukpuhọre emi odude ke mmọñ emi otode idim ye mmọñ emi otode obube.
5. Tiñ etop eke nkañ spirit ke edikpọñ Idim-mmọñ Uwem nyuñ nkaabare ndọk obube, kpa obube eke mikamake mmọñ.
6. Tiñ wut utip ita emi ekesimde Judah ke mmọ ndiwọhọre mkpọñ Abasi.
7. Nso idi ntak emi ebiomde mmọ oro ikpe ke ofuri nware oro ekesimde mmọ, edi ibiomke Abasi?
8. Ke nso usuñ ke eyo nnyin mfin ebiet eyo eke Jeremiah okodude?
9. Tiñ wut nkukure usuñ ubọhọ eke nnyin inyenede ndida mbọhọ mme ubiere-ikpe emi etiñde ke Iko Abasi.